

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Ochrana osobních údajů v oblasti školství

Mgr. Martina Postupová

Co je GDPR?

- ❖ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. 4. 2016 o **ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů** a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)- dále jen „**GDPR**“
- ❖ Účinnost ode dne 25. 5. 2018
- ❖ K doplnění GDPR je v legislativním procesu **zákon o zpracování osobních údajů**, který **nahradí** stávající **zákon o ochraně osobních údajů** (zákon č. 101/2000 Sb.)

Co nového GDPR přinese?

- ❖ Nejedná se o zásadní předěl v pojetí ochrany osobních údajů, právní úprava je však podrobnější
- ❖ GDPR zavádí několik nových povinností pro správce a zpracovatele
- ❖ GDPR dále nově upravuje některá práva spadající do ochrany práv subjektů údajů
- ❖ **Pokud bylo dosud s osobními údaji nakládáno v souladu se zákonem, pak nebude třeba zavedené postupy příliš měnit**

Není revoluce, ale evoluce

- ❖ Spousta povinností platí již nyní př. nakládat a zpracovávat osobní údaje lze pouze v případech, kde jí to výslovně ukládá nebo umožňuje zákon, popříp. s výslovným souhlasem tzv. subjektu údajů)
- ❖ Klade důraz na konkrétní a informovaný souhlas subjektu s nakládáním a zpracováním jeho osobních údajů
- ❖ Nařízení neobsahuje přechodná ustanovení, proto musí jím stanovené povinnosti **být plněny** ihned po nabytí účinnosti – dnem **25. 5. 2018!**
- ❖ Základní zásady: zákonnost, korektnost, transparentnost, účelové omezení, minimalizace údajů, přesnost, omezené uložení, integrita a důvěrnost, odpovědnost správce.

Vybrané novinky v přístupu k osobním údajům

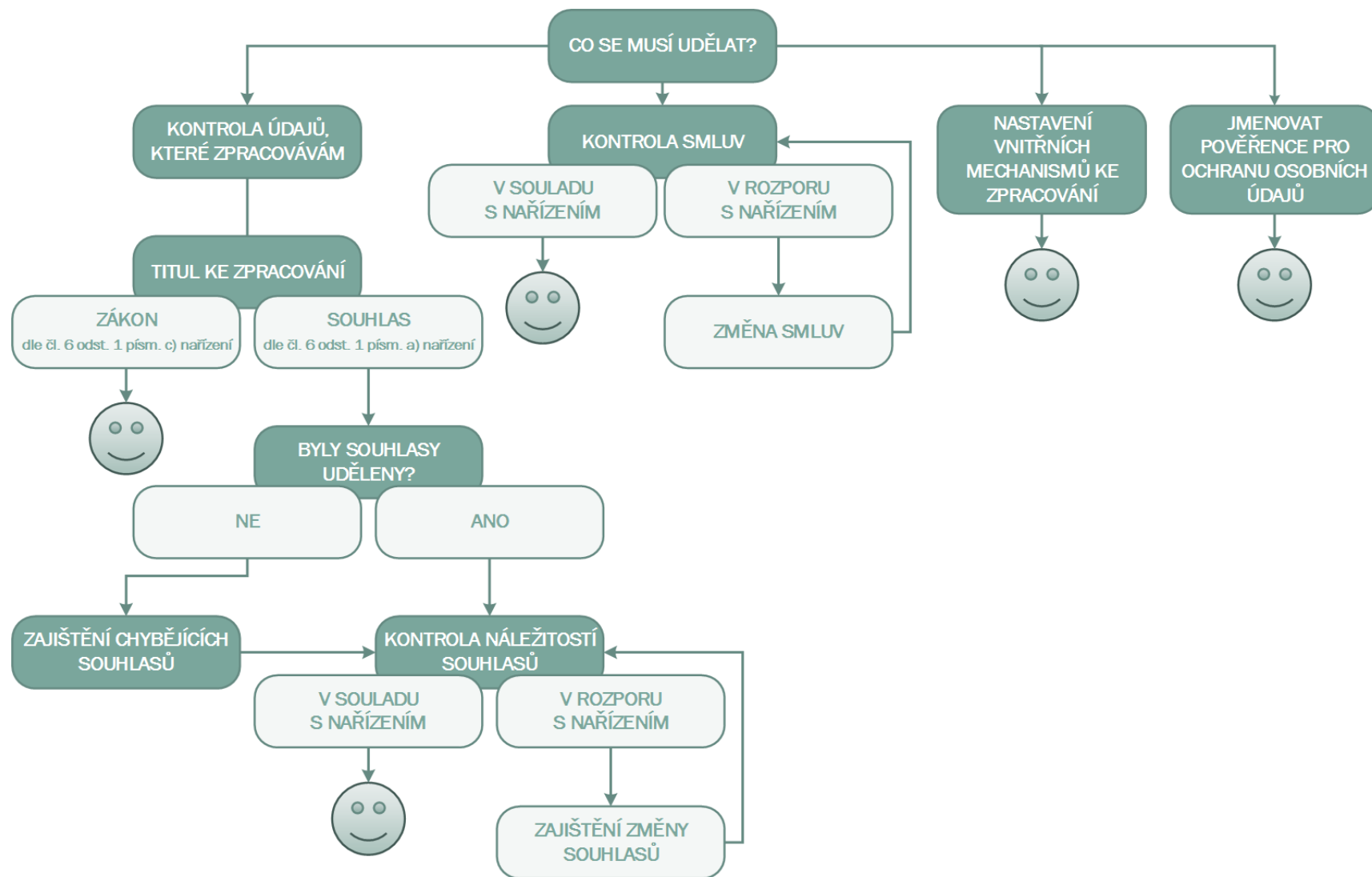
- ❖ Úprava postupu, jakým se může subjekt údajů obracet na správce či zpracovatele dle čl. 12 GDPR
- ❖ Vedení záznamů o činnostech zpracování dle čl. 30 GDPR
- ❖ Ohlašování případů porušení zabezpečení osobních údajů dle čl. 33 a 34 GDPR
- ❖ Zavedení institutu pověřence dle čl. 37 - 39 GDPR
- ❖ Zpřísnění podmínek předávání osobních údajů do ciziny dle čl. 44 a násl. GDPR

Vybrané novinky v přístupu k osobním údajům

- ❖ Právo na informace a přístup k osobním údajům čl. 14-16 GDPR
- ❖ Právo na přenositelnost údajů dle čl. 20 GDPR
- ❖ Právo vznést námitku při zpracování dle čl. 21 GDPR
- ❖ Výslovná úprava práva být zapomenut dle čl. 17 odst. 2 GDPR
- ❖ Souhlas se zpracováním osobních údajů může ve vymezených případech vyjádřit i dítě

Co se musí udělat před účinností GDPR?

- ❖ Kontrola zpracovávaných údajů (zákon/smlouva/souhlas)
- ❖ Kontrola uzavřených smluv (zejména IS: ve vlastnictví, či data v něm obsažená spravuje třetí osoba? Nutná kontrola obsahu smlouvy, a to zejména co do podmínek přístupu jednotlivých třetích osob k osobním údajům vedeným v systémech).
- ❖ Nastavení vnitřních mechanismů zpracovávání (tj. funkčního systému ochrany osobních údajů včetně jeho kontrolních mechanismů, aby se do budoucna zabránilo jakémukoliv potenciálnímu zneužití osobních údajů).
- ❖ Jmenovat pověřence pro ochranu osobních údajů

Vybrané instituty

Co je to osobní údaj?

- ❖ Definice dle čl. 4 GDPR
- ❖ **Veškerá informace, na základě které lze člověka jako subjekt údajů přímo či nepřímo identifikovat**
- ❖ Typicky může jít např. o jméno a příjmení, datum narození, bydliště, ale může se jednat také o fotografii, nahrávku z kamerového systému, IP adresu apod.
- ❖ Nevztahuje na anonymní informace, tedy na informace, které se netýkají identifikované či identifikovatelné fyzické osoby, ani na osobní údaje anonymizované tak, že daná osoba není nebo již přestala být identifikovatelná

Co je to osobní údaj?

- ❖ **Zvláštní kategorie údajů**- tzv. citlivé údaje
- ❖ Typicky se může jednat o údaje o zdravotním stavu, o náboženském vyznání, o sexuální orientaci apod.
- ❖ Požívají s ohledem na svou povahu a nepříznivé důsledky případného zneužití požívají vyšší ochrany
- ❖ **Děti zasluhují zvláštní ochranu osobních údajů** – menší povědomí o dotčených rizicích, důsledcích a zárukách a svých právech v souvislosti se zpracováním osobních údajů
- ❖ Dle GDPR může samostatně udělit dítě souhlas v souvislosti s nabídkou služeb informační společnosti, je-li ve věku nejméně 16 let (čl. 8)
- ❖ Členské státy si mohou pro uvedené účely právním předpisem stanovit věk nižší, ne však nižší než 13 let.

Zpracování osobních údajů

- ❖ **Definice v čl. 4 GDPR**

- ❖ **Jakákoliv operace nebo soubor operací s osobními údaji nebo soubory osobních údajů**

- ❖ Typicky může jít např. shromažďování, zaznamenání, uspořádání, strukturování, uložení, pozměnění, vyhledání, zveřejnění apod.

Jak osobní údaje zpracovávat?

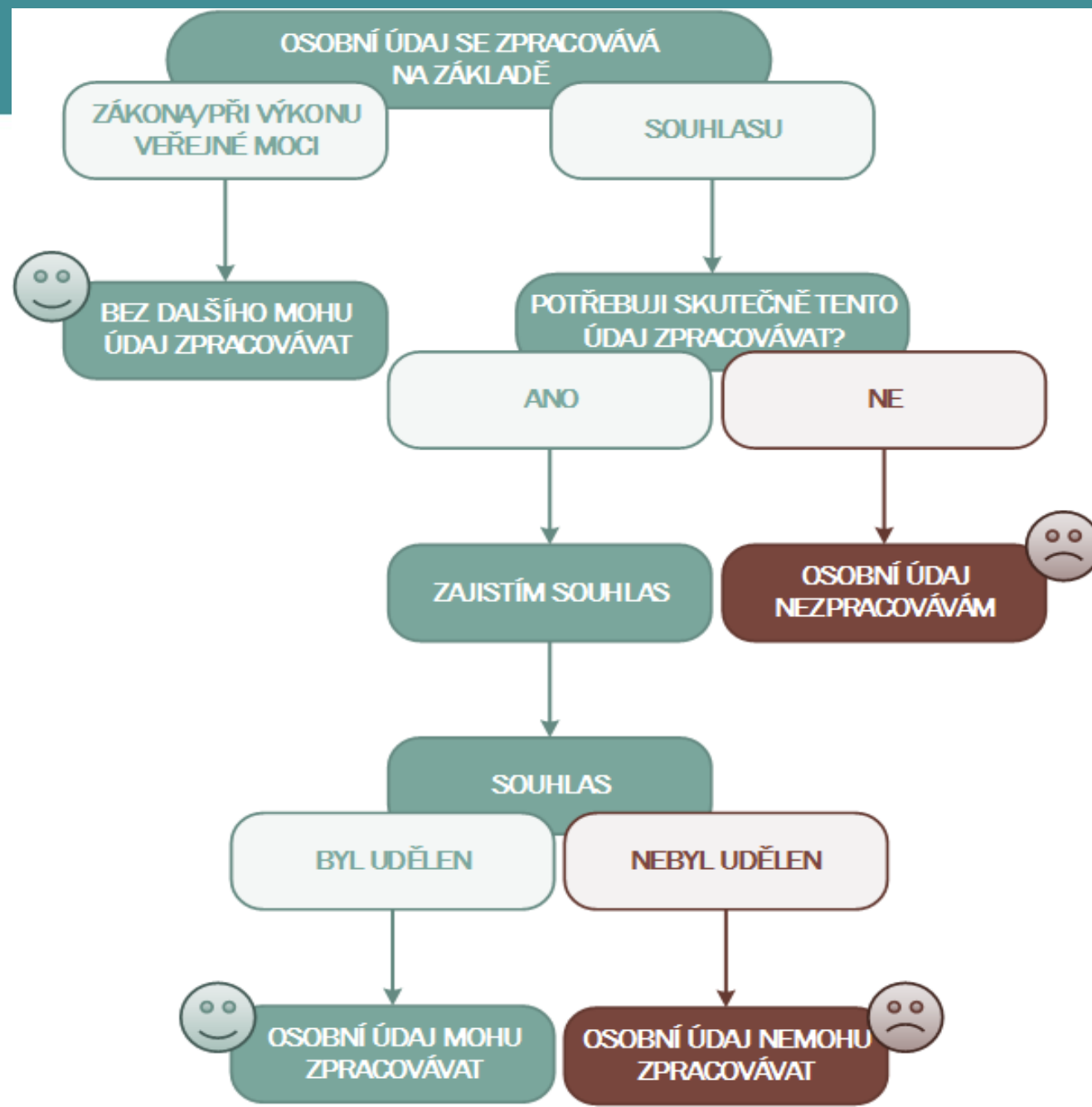
- ❖ V souladu s právní úpravou (včetně základních zásad dle čl. 5 GDPR)
 - ❖ S důrazem na účel, rozsah a dobu zpracování
 - ❖ S respektem k subjektům údajů
 - ❖ S uvážením, zda je dané údaje skutečně třeba zpracovávat
- ❖ lze doporučit, aby byly poskytované souhlasy formulovány dostatečně konkrétně (např. „Souhlasím po dobu školního roku x/y se zveřejněním fotografií mého dítěte pořízených během akcí mateřské školy na webových stránkách školy, pokud nebude podobizna dítěte spojena s jeho jménem.“)*

Kdy lze osobní údaje zpracovávat?

- ❖ **Pouze v případech stanovených právním předpisem**
- ❖ Zejména za účelem plnění právní povinnosti správce, plnění ze smlouvy, jejíž stranou je subjekt údajů, ochrany životně důležitých zájmů subjektu údajů nebo jiné fyzické osoby
- ❖ **Pokud se nejedná o plnění povinností stanovených zákonem, tak v případě, kdy subjekt údajů projevil se zpracováním souhlas**
- ❖ Souhlas musí být svobodný, konkrétní, informovaný a jednoznačný
- ❖ Pokud souhlas udělen nebyl, pak nelze zpracovávat

Zpracování na základě zákona

- ❖ V prostředí školství půjde typicky o dokumentaci škol a školských zařízení podle § 28 školského zákona, např. o školní matriku
- ❖ Pozor na excesy- údaje lze zpracovávat pouze v rozsahu, v době a za účelem stanoveným zákonem
- ❖ Mimo rámec stanovený zákonem je nezbytné zajistit souhlas subjektu údajů, popř. nezpracovávat

Pověřenec pro ochranu osobních údajů

Pověřenec pro ochranu osobních údajů

- ❖ čl. 37 až 39 GDPR
- ❖ Jmenuje se v každém případě, kdy zpracování provádí orgán veřejné moci či veřejný orgán (tedy i školy)
- ❖ Pověřenec je nápomocná osoba pro správce nebo zpracovatele při monitorování toho, zda je zajištěn vnitřní soulad s právními předpisy
- ❖ Poskytuje informace a poradenství správcům nebo zpracovatelům v oblasti ochrany osobních údajů
- ❖ Zajišťuje komunikaci s dozorovým úřadem- Úřad pro ochranu osobních údajů

Pověřenec pro ochranu osobních údajů

- ❖ Odborné znalosti práva (znalost národní i evropské legislativy- zejména znalost GDPR) a praxe v oblasti ochrany osobních údajů
- ❖ Znalosti fungování a chodu školy nebo školského zařízení a znalosti vnitřních předpisů
- ❖ Nestanovuje se žádné minimální dosažené vzdělání či vykonání „zkoušky pro pověřence“
- ❖ Pověřenec musí být schopen plnit úkoly stanovené v čl. 39 GDPR
- ❖ Výkon práce pověřence musí být prováděn nezávislým způsobem
- ❖ Pozor na střet zájmů (např. u ředitele školy nebo vedoucího personálního oddělení)

Pověřenec pro ochranu osobních údajů

- ❖ Může jím být fyzická i právnická osoba
- ❖ Pověřenec- fyzická osoba může být zaměstnancem školy nebo školského zařízení na základě pracovní smlouvy nebo může jít o externí spolupracující osobu
- ❖ U pověřence- právnické osoby musí být jmenovitě určena konkrétní fyzická osoba z této právnické osoby, která bude funkci pověřence fakticky vykonávat
- ❖ Může být i „tým pověřenců“, je však za potřebí jasně ve smlouvě určit, jaká konkrétní osoba bude vykonávat jaké konkrétní úkoly ze všech těch, které má pověřenec plnit a je nutné označit jednu určitou osobu, která bude hlavní kontaktní osobou

Pověřenec pro ochranu osobních údajů

- ❖ Společný pověřenec dle čl. 37 odst. 3
- ❖ Je možné jmenovat jednoho společného pověřence pro několik takových orgánů veřejné moci
- ❖ Např. i škola a její zřizovatel (třeba kraj) mohou mít společného pověřence
- ❖ Metodické doporučení Ministerstva vnitra k pověřenci
<http://www.mvcr.cz/odk2/soubor/metodicke-doporuceni-k-cinnosti-obci-k-organizacne-technickemu-zabezpeceni-funkce-poverence-pro-ochranu-osobnich-udaju-podle-obecneho-narizeni-o-ochrane-osobnich-udaju-v-podminkach-obci.aspx>

Metodická pomůcka k aplikaci GDPR a Stručný návod k GDPR

- ❖ Metodická pomůcka k aplikaci obecného nařízení o ochraně osobních údajů a zákona o zpracování osobních údajů v podmínkách školství

- ❖ Byla zveřejněna zde:

<http://www.msmt.cz/dokumenty-3/metodicka-pomucka-k-aplikaci-obecneho-narizeni-o-ochrane>

- ❖ Stručný návod na zabezpečení procesů souvisejících s GDPR ve školách, tzv. kuchařka k GDPR

- ❖ Byla zveřejněna zde:

<http://www.msmt.cz/dokumenty-3/strucny-navod-na-zabezpeceni-procesu-souvisejicich-s-gdpr>

DĚKUJEME ZA POZORNOST

martina.postupova@msmt.cz